

Langø Vred

Lodseriet Langø Vred lå ved Langø Vrid i Bøgestrømmen omtrent midt i løbet mellem de to byer Vordingborg og Kallehave. Bøgestrømmen er en lang velafmærket sejlrende omgivet af flade sandbanker.

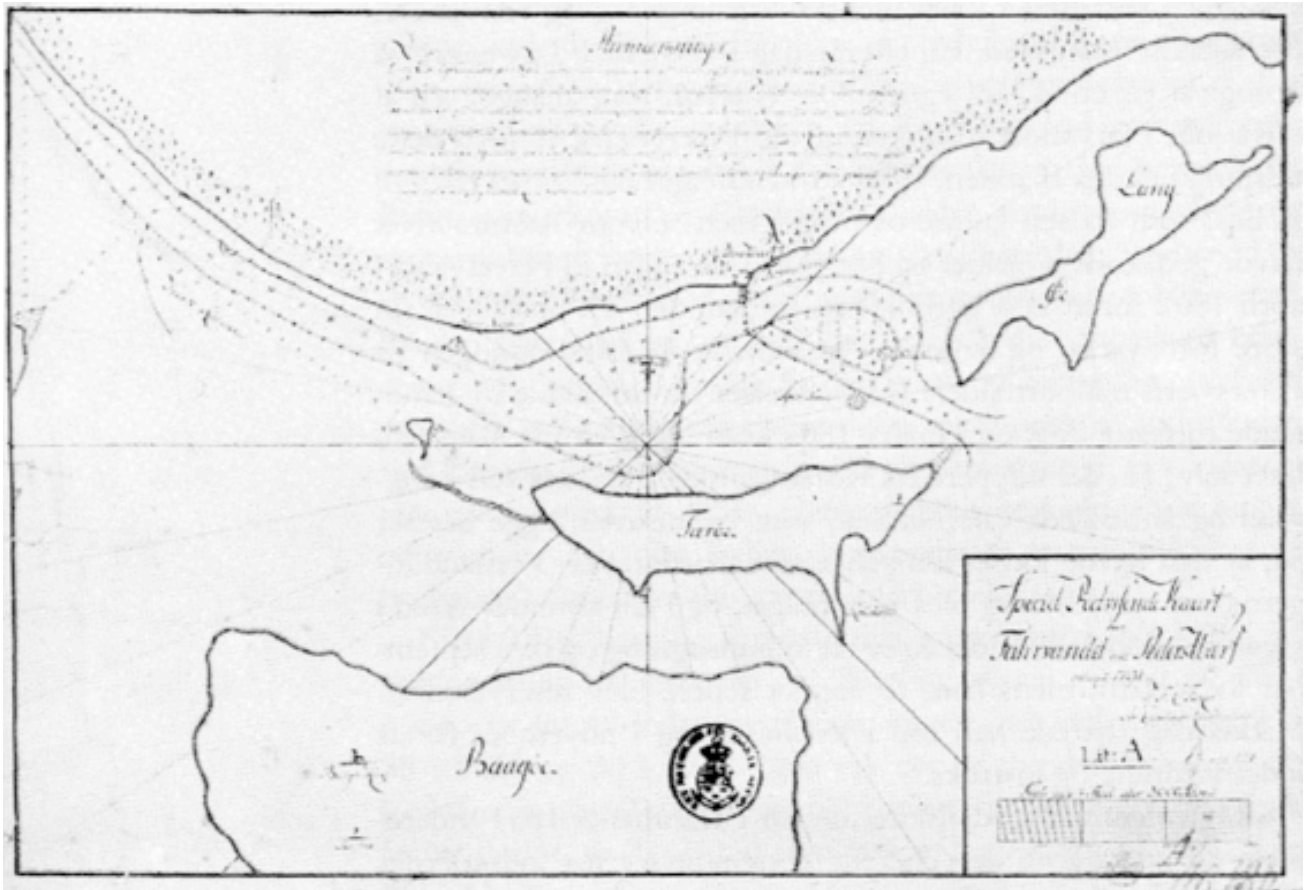

På det detaljerede kort til venstre er angivet de tre stednavne samt øen Tærø.

Ved Petersværft er der i dag en mindre anlægsbro, der er et meget benyttet udflugtsmål, hvor man kan se fugle, egenartede snoge og en smuk udsigt.

Allerede Christian IV fik hollandske lodser til at lodse i det vanskelige farvand. Men det tog nogle år, før lodseriet blev oprettet.

I 1801 kom en bonde fra egnen, Ole Nielsen, til overlods Poul Løwenørn og ansøgte om at blive lods med boplads i Petersværft, som tidligere var ejet af staten. Efter forhandlinger fandt man frem til et hus, som lodsens kunne overtage. Men selv om admiralitetet havde godkendt projektet, og Løwenørn tog på inspektion til Petersværft i april 1802, fik Ole Nielsen den 22. april at vide, at lodsningen ved Petersværft skulle ophøre.

Kort over farvandet ved Petersværft og Langø Vred opmålt af kaptajnløjtnant F.C. Fisker i 1791. Søkortarkivet.

I tiden derefter kom flere henvendelser fra søfarende og handlende skippere fra Korsør, der ønskede lods på denne strækning. De henviser til Ole Nielsen, der kan bevise, at han har ”lodset kongelige transportfartøjer” igennem dette farvand. Denne gang, i 1804, lykkedes det at oprette lodseriet.

Ifølge en kongelig instruktion skulle der på lodseriet være 1 fastlods og 1 reservelods. I starten var der én lods, den tidligere omtalte Ole Nielsen, og lidt senere blev hans to sønner reservelodser. Lodseriet havde ansvar for lodsningen i løbet mellem Kalvehave og Vordingborg.

Ole Nielsen var dog flere gange på kanten i sin opførelse. Allerede ved sin ansættelse klagede han over, at der ikke var tilstrækkelig jord til lodseriet. Senere måtte ministeriet sige til ham, at han ikke opfyldte sin indberetningspligt. Der blev rejst sag mod ham og fældet dom. Der vedblev dog at komme klager over ham.

I et tilfælde gik han ikke ud som lods, selvom han stod på lodsbroen. I et andet tilfælde måtte en fransk kaper lægge bi, mens Ulvshalelodsens trak Ole Nielsen ud af sengen. Da et fransk skib ønskede lods, kom han ikke ud. En søløjtnant fra det franske skib tog ind til ham, og Ole Nielsen skældte ham skrap ud. Som reaktion giver søløjtnanten 12 tampeslag til Ole Nielsen. Ministeriet reagerer dog på episoden og skriver, at ”...officererne i almindelighed anbefale, at de må fraholde sig at slå lodserne”.

Selve området omkring Petersværft solgte staten i 1774 til grosserer Peter Johansen, hvor han fik gården, som han omdøbte til Petersgård. Han byggede et skibsvært med bro og bedding. Det var

færdigt i 1781. På værftet blev der bygget handelsskibe og krigsskibe og en enkelt Ostindienfarer (1782-84). Efter 1807 var der flådebase under Englandskrigen 1801-14. Midt i 1800-tallet var der ca. 3000 lodsninger om året.

Fotoet nedenfor viser en gammel lodsboat på Bøgestrømmen.

At det var et svært farvand at sejle igennem, fremgår af statistikkerne over søulykker.

Her er blot et eksempel fra 1953: SM ”Regnbuen” fra Ålborg skulle fra Herøen i Norge til Stege. “Da Regnbuen i godt vejr med ringe fart befandt sig for østgående i Langø Vrid tog skibet grunden i bagbords side af renden”. Dagen efter kommer skibet flot ved fremmed hjælp. Man mener, at årsagen er strømretningen.

Skrevet af Danmarks Lodsmuseumsforening.